

ÅRSRAPPORT 2020

UTGITT AV: Kilden Kjønnforskning.no

Adresse: Postboks 564, 1327 Lysaker

Ansvarlig: Linda Marie Rustad

ISBN: 978-82-12-03885-1 (PDF)

PUBLISERT: FEBRUAR 2020

LAYOUT: KILDEN KJØNNFORSKNING.NO

TITTEL:

Årsrapport 2020 – Kilden kjønnforskning.no

**Kilden kjønnforskning.no er et nasjonalt kunnskapssenter
for kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning.**

Forord

I mange årsrapporter for dette året vil koronapandemien ha en sentral plass. Pandemien og tiltakene rundt den har påvirket arbeidslivet og krevd omstilling og nytenkning, både for arbeidstakere og arbeidsgivere. For Kildens del handler 2020 først og fremst om en utrolig engasjert og løsningsorientert gjeng som har kastet seg rundt raskt, funnet digitale samarbeidsformer, støttet hverandre og levert. Det viser denne årsrapporten. En stor takk derfor til Kildengjengen!

Vi hadde planlagt seminarer og paneldiskusjoner nasjonalt og internasjonalt. Flere ble avlyst, mens andre ble erstattet med innslag i Dagsnytt18 og episoder i podkasten vår Kønnsavdelingen. Så selv om den utstrakte virksomheten vår ikke ble som planlagt, har den likevel blitt omfattende og – kanskje på grunn av økt bruk av digitale verktøy – skapt enda mer engasjement. Dette ser vi i medieoppslag og invitasjoner til deltakelse på digitale seminarer og til å delta i debatt. Dette er vi svært glade for.

Kunnskapssenteret Kilden kjønnsforskning.no formidler forskning til ulike grupper i samfunnet. De siste årene har innovasjon blitt en del av vårt mandat. I året som har gått har vi vært med i en ekspertgruppe opprettet av EU-kommisjonen kalt *Gendered Innovations*, og vi hadde planlagt en konferanse om kjønn og innovasjon sammen med Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning og NTNU. Konferansen måtte dessverre avlyses. Å inkludere et kjønnsperspektiv på innovasjon er forholdsvis upløyd mark i en norsk kontekst og det er derfor behov for å undersøke dette nærmere, samt å være i dialog med ulike aktører om problemstillingen, også i næringslivet.

Digitalisering og kunstig intelligens vil endre samfunnet fundamentalt, både i måten vi samhandler på sosialt og i arbeidslivet. Endringene reiser noen grunnleggende etiske problemstillinger: Hvem bestemmer hvilke data robotene og maskinene skal mates med? Kunnskapsoversikten *Hva vet vi om likestilling og kunstig intelligens?*, som vi publiserte i oktober, viser at uten en kjønns- og likestillingsdimensjon i denne forskningen er det fare for å reprodusere forskjeller så vel som stereotype og utdaterte normer for kjønn og likestilling. Vi fant at den omfattende forskningen i Norge på digitalisering og kunstig intelligens gjennomgående mangler et kjønnsperspektiv.

Koronapandemien har konsekvenser for likestillingen. Signalene om dette kom tidlig fra andre land, og det var et behov for å undersøke dette i en norsk sammenheng. Fra juni til oktober fulgte vi utviklingen på oppdrag fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet. Vi utarbeidet tre notater om henholdsvis vold mot kvinner, arbeidsliv og økonomi, og om hva myndighetene bør gjøre for å følge utviklingen videre. Arbeidet har fått stor oppmerksomhet, av myndigheter og media. Vi mener det er grunn til å tro at pandemien kan få negativ effekt på likestillingen mellom menn og kvinner på sikt, og at dette bør følges opp både med forskning og dialog med berørte samfunnsaktører.

En del av årets engasjement skyldes kronikkserien vår om menn og maskuliniteter i Nyhetsmagasinet. Forskere, samfunnsdebattanter og mediene selv hevder av og til at det forskes for lite på menns livsverden. Vi mener kronikkserien har bidratt til å få fram forskning på viktige områder og håper at serien bidrar til å nyansere debatter om menn og maskulinitet som har en tendens til å bli noe polarisert.

Kildens direktør
Linda Marie Rustad

Om Kilden

Kilden er et nasjonalt kunnskapssenter for kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning. Vi jobber for å fremme kjønnsforskning, og kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning og innovasjon. Kilden er en faglig uavhengig avdeling i Norges forskningsråd.

Som kunnskapssenter skal vi dokumentere kunnskapshull og peke på områder hvor det er behov for ny viten. På eget initiativ eller i samarbeid med andre samler og systematiserer vi forskning. Vår formidling skal være kunnskapsbasert. Forskningen inneholder et mangfold av teorier og metoder, og resultatene peker noen ganger i ulike retninger. I tillegg er kjønn og likestilling et politisk felt. Det er derfor viktig at vi har et mandat som gir oss stor selvstendighet og faglig uavhengighet. Vår formidling er tilpasset en rekke ulike målgrupper, fra å skaffe kunnskapsunderlag til politikkutforming og til formidling av forskning til allmennheten. Vårt mål er å sette agenda og skape allianser. Vi samarbeider med forskningsmiljøene, myndighetene, og et bredt spekter av interesseorganisasjoner på kjønn- og likestillingsområdet.

Kilden har et eget faglig råd. Rådet involveres i prosesser som utvikling av strategi, kompetanse, prosjekter, og i utarbeidelse av underlag for rapportering til Forskningsrådet.

Foto: Marte Garmann

Kildens ansatte

LINDA MARIE RUSTAD
Direktør

SUSANNE DIETRICHSON
Seniorrådgiver

KRISTIN AUKLAND
Seniorrådgiver

TRINE ROGG KORSVIK
Seniorrådgiver

ELIN REKDAL MÜLLER
Seniorkonsulent/Rådgiver

VIBEKE HOEM
Rådgiver

MARIE HULTHIN
Seniorkonsulent (Vikar)

JULIA MARTINČIČ
Seniorkonsulent (Vikar)

HANNAH CHRISTIN LERFALDET
Konsulent (Midl.)

ANNE WINSNES RØDLAND
Rådgiver (i permisjon)

**Kilden hadde et gjennomsnitt på 7,9
årsverk i 2020.**

Kildens medarbeidere, fra venste: Susanne Dietrichson, Trine Rogg Korsvik, Julia Martinčič, Vibeke Hoem, Kristin Aukland, Linda Marie Rustad, Elin Rekdal Müller og Marie Hulthin.

Kunnskapsoversikter

Kilden har i 2020 fortsatt arbeidet med å utvikle kompetansen når det gjelder å lage kunnskapsoversikter. Vi har blitt medlem av Norsk Nettverk for Systematiske Kunnskapsoppsummeringer (NORNESK) og deltok på deres årskonferanse og årsmøte i oktober.

Hva vet vi om kjønn og kvinnehelse i helseprofesjonsutdanninger?

Som oppfølging av rapporten *Hva vet vi om kvinners helse?* (2018), tok Kilden i 2019 initiativ til et samarbeid med Norske Kvinners Sanitetsforening for å delfinansiere en kartlegging av hvordan kjønn og kvinnehelse blir tematisert i helseprofesjonsutdanninger (medisin, sykepleie, psykologi, vernepleie og fysioterapi). Kilden opprettet en referansegruppe for arbeidet bestående av forskere innenfor nevnte utdanninger. Rapporten ble publisert i april 2020. På grunn av koronasituasjonen ble det planlagte lanseringsseminaret avlyst. I stedet lyktes vi å komme på Dagsnytt 18 med forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim og kvinnehjertespesialist Eva Gerds.

Hva vet vi om kunstig intelligens og likestilling?

Før sommeren satte Kilden i gang med å lage kunnskapsoversikten *Hva vet vi om kunstig intelligens og likestilling?* Prosjektet var et samarbeid med Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), som bidro med finansiering. En referansegruppe av forskere ble nedsatt og digitalt innspillsmøte med dem ble arrangert i juni. Bibliotekar Anne Sæbø fra Universitetsbiblioteket i Oslo bisto med litteratursøk. Marie og Trine presenterte kunnskapsoversikten på LDOs årskonferanse i oktober.

Kunnskapsoversikter

Kartlegging av Kildens europeiske søsterorganisasjoner

I mai lanserte vi en kartlegging av kunnskapssentre i Europa som jobber med kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning, og som har et særlig ansvar for formidling. Gjennom Kildens deltagelse i en rekke internasjonale samarbeid har vi stiftet bekjentskap med europeiske virksomheter som likner vår egen. Vi ønsket å undersøke disse enhetene og deres kjennetegn og funksjoner nærmere, og identifisere om de utgjør en egen gruppe innenfor den europeiske infrastrukturen. Dette var bakgrunnen for at Kilden tok initiativ til kartleggingen. Kartleggingen inkluderer informasjon om og sammenlikning mellom sentre fra fem land, i tillegg til Kilden selv; Tyskland, Sverige, Frankrike, Tsjekkia og Irland. Det er fortsatt åpent for at andre enheter vil kunne bli inkludert.

Likestillingskonsekvenser av koronapandemien

Våren 2020 fikk vi i oppdrag av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) å lede, administrere og utforme dokumentasjon og anbefalinger om likestillingskonsekvenser av covid-19 i Norge på feltene vold mot kvinner, samt arbeidsliv og økonomi. I tillegg skulle vi se på hvordan likestillingsberedskapen kan bedres på lengre sikt. Vi avholdt workshops med forskere og innspillseminar med aktører innenfor de ulike feltene. Arbeidet ble til tre notater levert henholdsvis i juni, september og oktober. I etterkant har vi deltatt på flere arrangementer for å legge fram arbeidet og det har også blitt godt omtalt i ulike medier.

Nyhetsmagasinet

I Kildens nyhetsmagasin kan du lese intervjuer med forskere om ny kjønnsforskning, forskning med kjønnsperspektiver og forskning på likestilling, saker om forskningspolitikk som berører kjønnsforskningsfeltet, og meningsstoff om kjønn og forskning. Nyhetsmagasinet er underlagt redaktørplakaten og medlem i Fagpressen.

I 2020 publiserte vi totalt 98 saker mot 83 i 2019 og 104 i 2018. Av disse var 87 egenproduserte. Vi har som mål å produsere to saker i uka. Nye nyhetssaker hadde 75 506 sidevisninger i 2020, mens det var 216 475 sidevisninger for alle våre norske nyhetssaker, noe som utgjør 44 prosent av all trafikk på nettsiden vår. Eldre saker publisert før 2020 utgjør 65 prosent av alle norske nyhetssaker, og 28 prosent av all trafikk på nettsidene, både norske og engelske. Dette viser at forskning har lang levetid og at eldre artikler fortsatt har nyhetens interesse.

De tre mest leste av alle saker på norsk de siste fem år (2015-2020):

1. Kvinnekropp – et tegn på dårlige gjerninger, 2002. (Lest 20227 ganger)
2. Når krenkede barn blir syke voksne, 2005. (Lest 15396 ganger)
3. Blant hekser og gudinner, 2005. (Lest 15036 ganger)

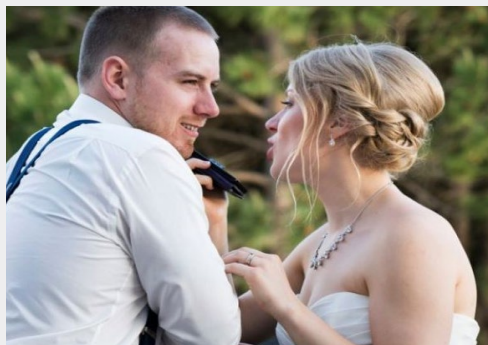
De tre mest leste nye sakene i 2020:

Maskulinitet er i endring i norsk black metal. (Lest 2823 ganger)

Når døden forskjellsbehandler. (Lest 2569 ganger)

Mannens etternavn har fortsatt forrang. (Lest 2136 ganger)

ÅRSRAPPORT 2020

Tar man en titt på sakene fra 2020 er det stor spennvidde i temaer, alt fra maskulinitet i norsk black metal og kvinner i krig, til kjønnsforskjeller i næringslivet, academia og politikk. Temaer vi viet mye oppmerksomhet dette året var kvinnehelse, vold i nære relasjoner og kjønnsforskjeller blant etniske minoriteter. Over halvparten av sakene brukte flere kilder. Fem av intervjuene var forskerportretter.

I 2020 inviterte vi forskere som forsker på mannsrollen og maskuliniteter til å skrive kronikk om forskningen sin. Det resulterte i en kronikkserie på åtte kronikker som ble godt lest, med kronikken: «Hvem skal gi omsorg til menn som faller utenfor?» på topp med 6182 lesninger. Kronikker og debatter er generelt godt lest i nyhetsmagasinet. Vi har også hatt debattinnlegg om forskning på transkjønn og gutter i skolen.

I 2020 republiserte vi elleve saker fra blant andre Dagsavisen, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning ved UiO og kifinfo.no.

Sakene våre blir også ofte republisert av andre medier. Slik når de ut til flere og andre lesere. Forskning.no publiserer mange av sakene, i 2020 var dette de mest leste sakene der:

1. Masseproduserte klær er ikke laget for kvinners faktiske kroppsfasonger. (Lest 13923 ganger)
2. – Det er viktig å forstå hvorfor noen tiltrekkes av sexarbeid. (Lest 6621 ganger)
3. Det er et økt press på kvinner om å føde flere barn, ifølge forsker. (Originaltittel: Den offentlige samtalen om fruktbarhet har gått fra selvtilfreds til bekymra. Lest 5108 ganger)

Kilden er med i prosjektet «Nå begynner 'a med det der igjen» som er ledet av Kvinne-museet/Anno museum og som har som mål å endre museers praksis og tenkemåte når det gjelder kjønn. Vi bidrar med en artikkelserie, der vi skriver om kjønnsperspektiver i museenes virksomhet. Artiklene har som mål å belyse forholdet mellom kjønn og museer og har i 2020 bestått av fire nyhetsartikler.

Samarbeid med NDLA

Kilden har inngått et samarbeid med NDLA (Nasjonal digital læringsarena) om republisering av stoff fra våre nettsider kjønnsforskning.no og kvinnehistorie.no i undervisningsøymed.

Kjønnsavdelingen

I podkasten Kjønnsavdelingen inviterer vi forskere og andre aktører med kunnskap på et spesifikt felt, til å diskutere et aktuelt tema i et kjønnsperspektiv. I 2020 publiserte vi to podkastepisoder. Begge var knyttet til lanseringen av Tidsskrift for kjønnsforskning 1-20, *Kjønn og likestilling etter #metoo*, og var et samarbeid med redaktørene for tidsskriftet, Beret Bråten og Mari Teigen. Tittel på episodene var «Hadde radikalfeminismen rett likevel?» og «Sexistisk humor i militæret».

Podkasten hadde 8960 lyttinger i 2020, Spotify ikke medregnet. Det er tilnærmet en halvering fra 2019 og skyldes mest sannsynlig mindre aktivitet for podkasten med færre nye episoder enn tidligere år.

Top played tracks

From 2020-01-01 to 2020-12-31

1		#22 - Kjønn og likestilling etter #metoo: Hadde radikalfeminismen r...	1,724
2		#21 - Kjønn og likestilling etter #metoo: Sexistisk humor i militæret	1,230
3		#16 - Interseksjonalitet: Likestilling for alle?	615

Fra oppstarten i 2017 har podkasten totalt hatt 58 600 lyttinger. De tre episodene med mest lyttinger i hele podkastens historie er:

Top played tracks

From 2017-02-19 to 2020-12-31

1		Episode 1 - Voldtekt	3,803
2		#16 - Interseksjonalitet: Likestilling for alle?	3,081
3		#19 - Kjønnsforskjeller i skolen: Er gutter tapere og jenter vinnere?	2,842

Engelske nettsider

Kildens engelske saker engasjerer stadig flere lesere og i 2020 hadde de engelske sidene 127 940 sidevisninger. Sammenlignet med 2019 er dette en økning på 36 prosent. Dette betyr at 26 prosent av den totale trafikken på Kildens nettsider i 2020 var på de engelske sidene. Det representerer en økning fra 2019, da andelen var på 22 prosent.

Også i fjor høstet eldre saker mange lesere, spesielt på engelsk. De best leste nyhetsartiklene på engelsk i 2020 hadde flere lesere enn de best leste nyhetsartiklene på norsk. Når det gjelder tilfanget av lesere til de engelske sidene kommer 79 prosent fra Google. Noe trafikk kommer også gjennom engelske sosiale medier (Facebook og Twitter) der vi også får stadig flere følgere.

De tre mest leste sakene på engelsk de siste fem årene (2015-2020):

1. The history of Norwegian equality, 2015. (Lest 24704 ganger)
2. Justifying gender equality through Islam, 2017. (Lest 21274 ganger)
3. School, worries and body-image pressure make more girls mentally ill, 2018. (Lest 20571 ganger)

De tre mest leste nye sakene på engelsk i 2020:

*Changing masculinity in Norwegian black metal.
(Lest 1746 ganger)*

Women's travel behaviour make cities greener. (Lest 319 ganger)

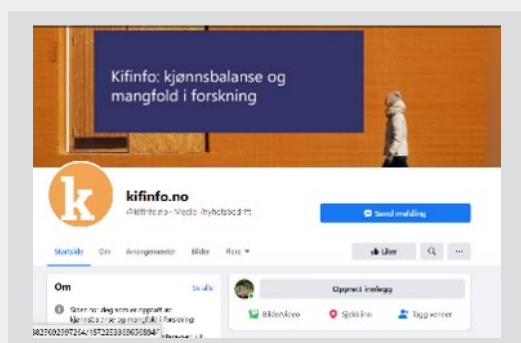

Seeking more European research that integrates a gender dimension. (Lest 290 ganger)

Kilden i sosiale medier

Kilden er godt synlig i sosiale medier. Med kontoer på Facebook og Twitter når vi ut med egne saker. Vi deler også saker som omhandler relevant forskning eller forskere fra andre medier, bilder, tips om konferanser, studier, ledige stillinger og debatter. På Instagram deler vi bilder og stories av aktiviteter og innhold. Mens vi på LinkedIn deler relevante nyhetsartikler, samarbeidsprosjekter og utlysninger.

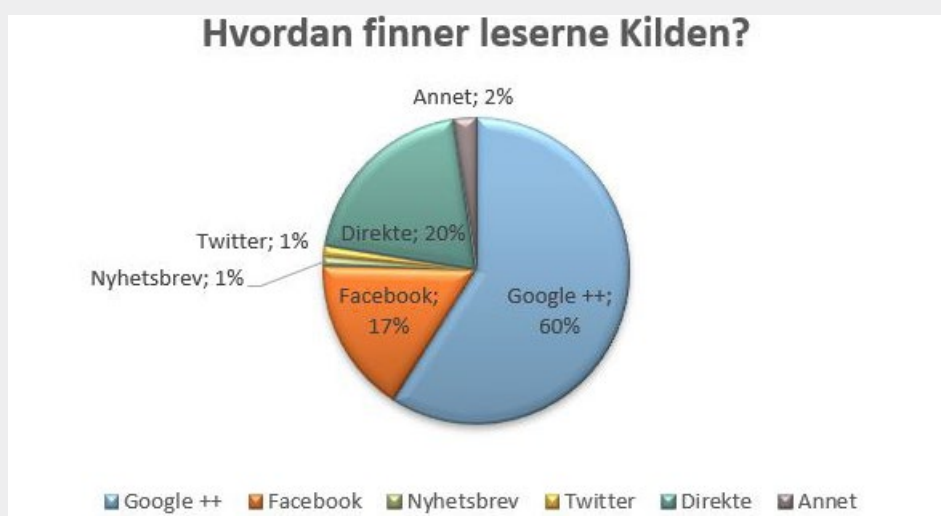
Vi får stadig flere følgere i sosiale medier. På Facebook økte antall følgere fra 4600 (2019) til 5080 (2020), på Twitter økte tallet fra 2300 til 2470 og på Instagram fra 830 til 951 i samme periode. På LinkedIn økte tallet fra 73 til 117 følgere i 2020. Podkasten Kjønnsavdelingen har egen konto på Facebook (2200 følgere) og Instagram (738 følgere). Kildens direktør tvitrer aktivt til 1596 følgere.

Trafikk på nett

Vi har hatt en oppgang i trafikken på alle sidene våre (norsk og engelsk til sammen) med 15,6 prosent, det vil si at vi gikk fra 428 407 sidevisninger i 2019 til 495 009 i 2020. Dette var en større økning enn i 2019 (10,5 prosent) og nærmere tallene for 2018 (19 prosent). Det kan skyldes flere nyhetssaker enn i 2019, og økningen skjer også til tross for at det er noe mindre trafikk til enkelte av våre statiske sider, som kalenderen og prosjekter-siden.

De fleste av Kildens lesere finner oss via Google og andre søkemotorer. Mange kommer også til sidene, og særlig nyhetsmagasinet, gjennom sosiale medier.

Diagrammet viser hvordan publikum fant veien til kjønnsforskning.no.

Gjennomsnittlig lesetid på nettsidene våre var i 2020 3 minutter og 36 sekunder. Dette er en økning på nesten 9 prosent, opp fra 3 minutter og 19 sekunder i 2019. Det er en noe mindre økning enn fra 2018 til 2019, som var på rundt 18 prosent, men er likevel en god indikator på at de som kommer inn på sidene våre faktisk leser sakene der.

Nyhetsbrev

Kilden sender jevnlig ut nyhetsbrev på norsk og engelsk. I løpet av 2020 har antallet abonnenter av det norske nyhetsbrevet gått ned fra 2047 til 1953. Vi anser dette som en forventet justering av antallet abonnenter. De siste årene har Kilden erfart at antall abonnenter av nyhetsbrevet øker jevnt og trutt. Antallet abonnenter har vært påvirket av at et visst frafall, men en overvekt av nye abonnenter. En viktig arena for å promotere nyhetsbrevet og rekruttere nye abonnenter for Kilden er møteplasser som på stand, seminarer, konferanser o.l. At koronapandemien har forhindret det meste av slike møteplasser i 2020, er trolig årsaken til at det ikke har tilkommet nye abonnenter, og at antallet abonnenter slik har gått ned.

Når det gjelder det engelske nyhetsbrevet ligger antallet abonnenter omtrent på samme nivå som i 2019, da antallet var 679 mot 675 abonnenter i 2020. Samtidig er både norsk og engelsk nyhetsbrev godt lest blant abonnentene. Andelen som åpner nyhetsbrevet ligger godt over gjennomsnittet leverandøren Mailchimp oppgir for åpning av nyhetsbrev.

Kvinnehistorie.no

Kvinnehistorie.no har blitt videreutviklet i løpet av 2020. Et titalls nye artikler er blitt publisert om temaer som arbeiderkvinnebevegelsen i Nord-Norge og Trøndelag, speiderpikebevegelsen, husmorskoler og Nyfeministene i Fredrikstad på 1970-tallet. Disse artiklene er blitt sendt inn av eksterne skribenter og redigert av Kilden.

Kvinnehistorie.no har hatt mål om å utvikle innhold om samiske kvinners historie, og i april fikk Kilden midler av Fritt Ord for å gjøre det. For å sikre den faglige kvaliteten inviterte vi forskere til et møte for å komme med innspill om relevante temaer og kilder. Møtet ble avholdt på zoom med over 20 deltakere. Seks nye artikler om samisk kvinnehistorie (hvorav to skrevet av eksterne og fire av Trine på Kilden) vil lanseres 4. februar 2021 på konferansen *Hvilken plass har samiske kvinner i historisk forskning og formidling?*.

For å gjøre kvinnehistorie.no mer kjent, har Kilden gjennom året hatt møte med representanter fra Wikimedia Norge og Nasjonal digital læringsarena (NDLA), og har presentert sidene på forskjellige arrangementer.

For hele 2020 hadde kvinnehistorie.no 92 335 sidevisninger. Nettstedet ble lansert i august 2019, så det er ikke mulig å sammenligne med tall for hele dette året. Men sammenligner man perioden 29. august til 31. desember for 2019 og 2020, kan vi se at det er en solid økning i antall sidevisninger, på 140 prosent (fra 16 962 til 40 685 sidevisninger). Det er flest besøkende som kommer til siden via Google (71 prosent).

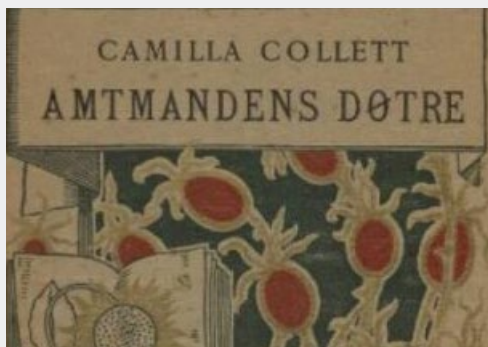
Tidslinjen er den mest besøkte siden (7634 sidevisninger).

De tre mest leste artiklene i 2020 er:

Den nye kvinnebevegelsen i 1970-årene. (Lest 3305 ganger)

1800-tallets kvinneideal. (Lest 3221 ganger)

Amtmannens døtre: Sofies historie. (Lest 2242 ganger)

Møtested og debatt

Kilden er et møtested for de som forsker på kjønn og likestilling og de som bruker forskningen, og vi skal stimulere til kunnskapsbasert offentlig debatt. Vi arrangerer seminarer og konferanser, ofte i samarbeid med andre.

Før pandemien kom rakk vi å avholde ett arrangement på Nasjonalbiblioteket, *Kan arkiva forandre historia?*, om kvinner i arkivene. Men deretter måtte dessverre flere av våre planlagte arrangement avlyses på grunn av smitteverntiltakene. Vi planla lansering av både Tidsskrift for kjønnsforskning og rapporten om helseprofesjonsutdanningen, samt seminar om kronikkserien i nyhetsmagasinet om maskulinitet, i tillegg til konferansen Kvinnovasjon, som måtte innstilles. På tross av flere avlyste arrangement har vi likevel holdt innlegg og både ledet og sittet i paneler på andre aktørers arrangementer.

Hvert år inviterer vi til Nasjonalt kontaktmøte for kjønnsforskningsmiljøene, sammen med Forening for kjønnsforskning. I 2020 ble møtet holdt digitalt 17. september og arrangert i samarbeid med Senter for kjønnsstudier ved Universitetet i Stavanger.

Arrangementer:

Torild Skard, Trine Rogg Korsvik og Linda Marie Rustad på fagseminaret Kan arkiva forandre historia? 21. januar. Samarbeid med Nasjonalbiblioteket.

I stedet for lanseringsseminar for Tidsskrift for kjønnsforskning 1-20 ble det podcast med blant annet Mari Teigen, Trine Rogg Korsvik, May-Len Skilbrei og Cathrine Holst.

Kildens bidrag på andres arrangementer:

4. mars ledet Linda en panelsamtale om kvinnehelse på den årlige likestillingskonferansen til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

6. mars presenterte Susanne kvinnehistorie.no på en workshop for Museumsnettverk for kvinnehistorie på Kvinnemuseet i Kongsvinger.

6. mars holdt Trine foredrag om myter og kamper om kvinnedagen 8. mars, samt presenterte kvinnehistorie.no for Clio, linjeforeningen for historiestudenter på Universitetet i Agder.

10. mars deltok Linda i en panelsamtale om akademisk frihet og kvinners rettigheter i regi av Studentenes og akademikerne internasjonale hjelpefond (SAIH).

18. mars holdt Trine innledning om kjønnsperspektiver i forskning på webinar for Høgskulen på Vestlandet.

8. september holdt Trine foredrag om 150 år med kvinnebevegelse på ANTHEA kurs for flyktningekvinner i regi av NAV Lillestrøm.

15. september presenterte Susanne Kilden på Coast Contemporary, en kunsthøstfestival om kvinner i kunsten på Hovedøya i Oslo.

24. september holdt Trine inspirasjonsforedrag om kjønnsperspektiver i forskning for prosjektet «Bioequality – gender equality in the Nordic bioeconomy» i regi av Nordic Forest Research (SNS) og Nordic Agri Research (NKJ).

26. oktober presenterte Linda Kildens arbeid om vold mot kvinner under koronapandemien på en dagskonferanse i regi av Justis- og beredskapsdepartementet om Istanbulkonvensjonen.

29. oktober presenterte Marie og Trine Kildens kunnskapsoversikt «Hva vet vi om kunstig intelligens og likestilling» på Likestillings- og diskrimineringsombudets årskonferanse.

25. november presenterte Linda Kildens arbeid om vold mot kvinner under koronapandemien på et nettmøte i regi av Statsministerens kontor og justis- og beredskapsministeren.

10. desember presenterte Linda Kildens arbeid om arbeidsliv og likestilling i kjølvannet av koronapandemien på et møte med andre aktører, arrangert av Bufdir.

Konferansier Asta Busingye Lydersen og Kildens Linda Marie Rustad på den årlige likestillingskonferansen til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Den markerte at det var 25 år siden Beijing-plattformen ble vedtatt.

Kildens nettverk

Kilden er del av en rekke nettverk, nasjonalt og internasjonalt:

- NING – Nordiske informasjonskontor for kjønn og likestilling
- Nasjonalt museumsnettverk for kvinnehistorie
- LUN – Nettverk for likestillingsarbeidere i forskningssektoren
- SYNERGY-nettverket i regi av Justis- og beredskapsdepartementets EØS-samarbeid om Istanbul-konvensjonen
- Rings – The International Research Association of Institutions of Advanced Gender Studies
- Wine – Women's Information Network of Europe
- Atgender – The European Association for Gender Research, Education and Documentation

Kildens medarbeidere er oppnevnt i ulike råd og utvalg:

- Kvinnemuseet på Kongsvinger sitt faglige råd (Susanne)
- EU-kommisjonens ekspertgruppe Gendered Innovations (Linda)
- Observatør i Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Linda)

Linda er styremedlem i SAIH – Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond. Her deltar hun på lanseringen av rapporten «Un/knowning & un/doing sexuality & gender diversity» av SAIH. Fra venstre: Linda Marie Rustad, Haley McEwen, Marianne Hagen, Sunniva Folgen Høiskar og Ennie Charity Makoni.

På sidene Om kjønnsforskning samler vi informasjon om fagmiljøer, studiemuligheter og vitenskapelige tidsskrifter, samt publikasjoner innenfor kjønnsforskningsfeltet. Slik er vi det naturlige sted forskere deler informasjon fra, og hvor de som ønsker å komme i kontakt med forskere leter.

Vi har et nordisk nett-samarbeid, som gjør at leserne kan finne arrangementer, ledige stillinger, finansieringsmuligheter og call for papers som handler om kjønn og likestilling fra hele Norden. Disse sidene er ikke like godt besøkt lenger, ikke minst fordi andre kanaler, som Facebook og Twitter, har tatt over denne typen annonsering. Samarbeidet skal derfor avvikles.

Internasjonalt

Kildens internasjonale arbeid foregår på mange fronter. Vi er del av internasjonale nettverk og deltar i prosjekter, vi formidler norsk forskning til utlandet, og vi setter internasjonale forskere i kontakt med norske miljøer. På engelsk kaller vi oss Kilden gender-research.no.

EU-samarbeid:

Kilden deltar i Gender Equality Academy sammen med 11 partnere fra 10 europeiske land. I 2020 ble kursmodulene om kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning rullet ut. Men koronasituasjonen gjorde at alle fysiske kurs og konsortium-møter ble digitale. Blant annet bidro Kilden med presentasjon om kjønnsperspektiver i forskning på webinaret "Doing research on security & crisis situations with gender lenses: Sex & Gender in Research Content". I samarbeid med Siri Øyslebø og Vivian Lagesen på NTNU arrangerte Kilden workshopen "Gender-sensitive leadership: What does it take?" 24. november. Gender Equality Academy fortsetter ut 2021.

Kilden deltar også i GENDER-NET Plus, som er et såkalt ERA-net Cofund. Partnerne i prosjektet er 16 ulike forskningsfinansierende institusjoner fra 13 land. Prosjektet har som mål å stimulere til transnasjonalt forskningssamarbeid som blant annet skal integrere kjønnsperspektiver innenfor kunnskapsområder der de ikke er like åpenbare. I 2020 har Kilden, på oppdrag for Forskningsrådet, ferdigstilt en rapport om nasjonale (og regionale) tiltak for å bedre kjønnsbalanse og likestilling i academia i de ulike partnerlandene. Den beskriver gode eksempler og lovende tiltak for å få til en strukturell endring i forskningssektoren.

I 2020 påtok Kilden seg et utredningsoppdrag for det EU-finansierte prosjektet Certification-Award Systems to Promote Gender Equality in Research, CASPER. Den delen av CASPER-prosjektet hvor Kilden ble involvert handler om å kartlegge mulighetene for å innføre ulike likestillingspriser i EU. Konkret gikk Kildens oppdrag ut på å kartlegge og rapportere det norske rammeverket for evaluering av høyere utdanning og hvilke priser (awards) eller akkreditering som finnes for arbeid med likestilling og mangfold i academia.

Linda har vært medlem av ekspertgruppen Gendered Innovations som avleverte [sin rapport i 2020](#). Ekspertgruppen inngår i Horisont 2020s SWAFS-program.

Linda har deltatt i en nyopprettet gruppe (Gender Equality Task Force) i regi av EU-prosjektet GENDERACTION. Fra venstre: Fredrik Bondestam, Linda Marie Rustad, Gemma Irvine og Marcela Linkova.

Annet internasjonalt arbeid:

På initiativ fra Kilden ble kjønn og akademisk frihet viet et eget panel på den globale konferansen som SAR (Scholars at Risk) avholder hvert annet år. Konferansen skulle vært i Washington i april, men ble avlyst. Isteden holdt Linda et digitalt foredrag om emnet for ledelsen ved hovedkvarteret i New York hvor også SAR Norge var representert.

Kilden i media

Kilden får ofte henvendelser fra media om å kommentere saker knyttet til kjønn og likestilling. Vi gir råd om hvilke forskere som egner seg som kilder, og av og til stiller vi også selv som kilder. Media viser også interesse for Kildens prosjekter. Her er noen av medieoppslagene med Kilden fra 2020:

I februar ble Linda intervjuet av nrk.no om lave fødsels-tall og årsaker til det.

I mars ble Linda intervjuet av Aftenposten om kvinner som er i utsatte offentlige posisjoner.

I april skrev Linda en kronikk sammen med leder av SAIH Sunniva Folgen Høiskar om akademisk frihet i Dagsavisen.

Rapporten Kjønn og kvinnehelse i helseprofesjonsutdanningene fikk god dekning i media. Trine ble intervjuet i Dagsnytt 18, Studentradioen i Oslo – Radio Nova og Fysioterapeuten. Forskerforum dekket også saken.

Arbeidet vårt om likestillingskonsekvenser av koronapandemien ble vist til i oppslag og kommentarer i Dagens Næringsliv, Dagbladet, Klassekampen, E24.no og Dagens perspektiv.

I november ble Trine intervjuet i NRK-programmet Helgemorgen om kunstig intelligens i et likestillingsperspektiv.

Tidsskrift for kjønnsforskning

Tidsskrift for kjønnsforskning er et norsk vitenskapelig tidsskrift for kjønnsforskning, rangert på nivå 1. Tidsskriftet er en viktig arena for faglig utveksling. Det er tverrfaglig, tematisk variert og holder høy kvalitet. Tidsskriftet eies av Kilden, som har ansvar for tilsetning av redaktører og påtar seg arbeidet som redaksjonssekretær. Redaktører i 2020 var Beret Bråten, forsker ved Fafo, og Mari Teigen, forsker og leder for CORE – Senter for likestillingsforskning, Institutt for samfunnsforskning. Redaksjonsrådet besto av åtte medlemmer med faglig, geografisk og institusjonell spredning.

Hvert år kårer Kilden årets artikkel fra året før. Vinneren av årets artikkel for 2019 var Henning Kaiser Klatran, sosiolog og førsteamanuensis ved Politihøgskolen. Han fikk utmerkelsen for artikkelen «Jeg prøver å fremstå så mandig som jeg kan»: Fornærmelse, subjektivering og motstand blant LHBTIQ-personer». Juryen besto av Astri Dankertsen (Nord universitet), Kai Arne Hansen (Høgskolen i Innlandet) og Kirsti Niskanen (Stockholms universitet).

Det ble utgitt fire numre med til sammen 16 fagfellevalgte artikler. Alle numrene var temanumre, med titlene: *Kjønn og likestilling etter #metoo*, *Diversitet: Interseksjonalitets- og andre mangfoldsperspektiver*, *Idrett, kjønn og ulikhet* og *Likestilling under angrep*. Nummeret *Idrett, kjønn og ulikhet* hadde gjesteredaktører. Det var Jorid Hovden, professor ved NTNU, og Anne Tjønndal, førsteamanuensis ved Nord universitet.

Vi har siden omleggingen til åpen tilgang i 2017 hatt en solid økning hvert år i antall sidevisninger av tidsskriftet på Universitetsforlagets nettsted idunn.no. I 2018 var det 23 043 sidevisninger, i 2019 var det 30 605 og i 2020 var det 45 201. Fra 2019 til 2020 var altså økningen på hele på 48 prosent.

Tidsskriftet ligger åpent tilgjengelig også på kjønnsforskning.no. I løpet av 2020 har tidsskriftsidene blitt besøkt over 12 000 ganger, det er en økning på hele 46 prosent fra 2019 hvor tallet var 8200. Leserne har besøkt sidene med fullstendige tidsskrift, eller lest enkeltartikler, som ligger åpent tilgjengelige. Vi deler nå enkeltartikler fra tidsskriftet regelmessig på Facebook og Twitter for hver nyutgivelse og ser at disse artiklene oppnår høyere lesertall enn tidligere artikler som ikke ble delt. Det er også naturlig at tallene øker for alle artikler for hvert år, all den tid eldre artikler fortsatt leses.

Lansering av Tidsskrift for kjønnsforskning 3-20 med bidragsytere og gjesteredaktører. Fra venstre: Mads Skauge, Anna Adlwarth, Anne Tjønndal og Jorid Hovden.

Eksterne oppdrag

Kilden er avhengig av ekstern finansiering og utfører oppdrag for ulike aktører. Flere av oppdragene går over flere år, og en viktig oppgave er å oppdatere og videreutvikle disse i dialog med oppdragsgivere. Vi utvikler også nye prosjekter. Tre av rapportene som er omtalt i starten av årsrapporten var helt eller delvis eksterne oppdrag. I tillegg har vi hatt disse oppdragene i 2020:

På oppdrag fra Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Kif-komiteen), oppnevnt av Kunnskapsdepartementet, utvikler og drifter Kilden nettstedet kifinfo.no. Nettstedet gir nyttig informasjon og kunnskap til forskningssektoren om kjønnsbalanse og mangfold i forskning, og er et bindeledd mellom Kif-komiteen og sektoren. Kilden publiserer nyhetssaker, medieklipp, informasjon om tiltak, rapporter, litteratur og arrangementer. Som del av oppdraget drifter vi en egen Facebook- og Twitterkonto for Kif-komiteen. I 2020 var innovasjon og kjønn høyt oppe på agendaen i starten av året, mye knyttet til den forestående Kvinnovasjonskonferansen, et samarbeid mellom Kif-komiteen, Kilden og NTNU. Konferansen ble avlyst på grunn av koronapandemien, men deler ble gjort om til et webinar. I tillegg til annet arbeid med Kif-komiteens prioriteringer dette året, ble meny-punktet med tiltak for kjønnsbalanse på kifinfos ressursider forbedret. Kifinfo.no gikk opp fra litt over 75 000 sidevisninger i 2019 til nesten 83 000 sidevisninger i 2020. Kilden skriver en egen årsrapport for oppdraget.

Kilden mottok også i 2020 finansiering fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet til drift av nettportalen Gender in Norway/gender.no. Hovedaktiviteten i 2020 var å skape oppmerksomhet rundt siden og spre den til relevante målgrupper. Det ble blant annet sendt ut et informasjonsbrev om siden til relevante samarbeidsaktører i mai og opprettet en Twitter-konto for Gender in Norway. I tillegg har det vært jobbet for å sikre jevn tilflyt av relevant likestillingsinnhold til siden. Kilden samarbeider med Bufdir om videre muligheter for utvikling av portalen. Kilden skriver egen årsrapport for oppdraget.

Kilden kjønnsforskning.no fikk våren 2020 et toårig oppdrag om å utarbeide en kommunikasjonsplattform for SYNERGY-nettverket, initiert av Justis- og beredskapsdepartementets EØS-samarbeid på vold i nære relasjoner. I løpet av 2020 opprettet vi nettsiden eeagender.org med egen logo og design (i samarbeid med Iteo), innhentet informasjon om prosjekter fra medlemmene i SYNERGY-nettverket og produserte tekster og innhold til nettsiden i dialog med JD. Nettsiden lanseres mars 2021.

Nasjonale og nordiske samarbeidspartnere i 2020:

Anno museum, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Forening for kjønnsforskning (FOK), forskning.no, Institutt for samfunnsforskning/CORE – Senter for likestillingsforskning, Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning, KVINFO (Danmark), Kvinnemuseet, Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), Nasjonalbiblioteket, Nationella sekretariatet for genusforskning i Sverige, Nordic Joint Committee for Agricultural and Food Research (NKJ), Norges forskningsråd, Norsk digital læringsarena (NDLA), Norske Kvinners Sanitetsforening (NKS), NTNU, Reform – ressurscenter for menn, SAIH – Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond, SamNordisk Skogsforskning (SNS), Scholars at Risk (Norge og hovedkontoret i USA), Senter for kjønnsforskning (NTNU), Senter for kjønnsstudier (UiS), Senter for kvinne- og kjønnsforskning (UiT), Senter for samiske studier (UiT), Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (UiO), Universitetet i Agder, Universitetsbiblioteket (UiO) og Universitetsforlaget.

Utover disse institusjonene har vi også samarbeidet med en rekke enkeltpersoner i forbindelse med prosjekter og oppdrag vi har utført.

Kildens faglige råd

Fra og med 2019 har Norges forskningsråd oppnevnt et eget faglig råd for Kilden. Medlemmer av Kildens faglige råd for perioden 2019-2021 er følgende:

- Førsteamanuensis Siri Øyslebø Sørensen, Leder ved Senter for kjønnsforskning ved NTNU
- Assisterende direktør/Seniorforsker Torunn L. Tryggestad, Institutt for fredsforskning (PRIO), Leder for PRIO Centre on Gender, Peace and Security
- Professor Elisabet C. Ljunggren, Fakultet for samfunnsvitenskap ved Nord universitet
- Professor Helene Aarseth, Leder ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning ved UiO
- Førstebibliotekar Runar Jordåen, Skeivt arkiv ved Universitetsbiblioteket i Bergen
- Avdelingsdirektør Anna Bjørshol, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Seniorrådgiver Knut Oftung, Likestillings- og diskrimineringsombudet
- Professor Knut Liestøl, Institutt for informatikk ved UiO, Styreleder for BALANSE-programmet i Norges forskningsråd

Styret avholdt ett møte og en workshop. Første møte ble først og fremst en gjennomgang av Kildens årsplan for 2021 og våre kommende aktiviteter. Workshopen ble arrangert i forbindelse med en videreutvikling av Kildens nettsider, der fagrådsmedlemmene kom med innspill.

Tidligere medlem Espen Løkeland-Stai gikk ut av rådet i 2019 og ble i 2020 erstattet av Knut Oftung fra Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Fra digitalt fagrådsmøte 5. november. Øverst til venstre: Anna Bjørshol, Helene Aarseth, Elisabet C. Ljunggren, Knut Oftung, Knut Liestøl, Siri Øyslebø Sørensen, Elin Rekdal Müller, Runar Jordåen, Torunn L. Tryggestad og Linda Marie Rustad.

Postboks 564
1327 Lysaker
post@kilden.forskningsradet.no
www.kjønnsforskning.no
[@kjonnsforskning](https://www.instagram.com/kjonnsforskning)